

הלכות שבת רעטרפ

רעז

ח מנורה בין גדולה בין קטנה אם היא של פרקים אסור למלטלה¹⁰ אפילו לצורך גופה ומקומה אע"פ שלא הדליקו בה באותו שבת שהוששין שמה תפול מידו ותתפרק ויהויר פרקיה¹¹ ויתקעם ויהדקם בחזק¹² ויתחייב משום בונה כמו שיתבאר בס"י שו"ג¹³.

ואפילו אם אינם של פרקים אלא יש בה חריצים סביב ודומה לשל פרקים אסור למלטלה¹⁴ גזרה¹⁵ שמה יאמר הרואה שהיא של פרקים¹⁶ ויבא להתיר אף של פרקים ואף אם היא קטנה¹⁷ מאד שאין דרך לעשותה של פרקים כלל והכל יודעים שהם חריצים בלבד ולא פרקים¹⁸ אע"כ לא רצו חכמים לחלק בגזרתם בין גדולה לקטנה¹⁹:
ט וכל זה במנורה וכיוצא בה מהכלים שדרכן להתפרק כשנופלים אבל כלים שאין דרכם להתפרק כשנופלים כגון כוסות וכיוצא בהם מותר למלטלם²⁰ אף שהם בענין שאסור להחזיר פרקיהם כמו שיתבאר בס"י שו"ג²¹ ואפילו מנורה של פרקים אם פרקיה רפויים לעולם שאין דרך להדקם בחזק מותר למלטלה²² ואף להחזיר פרקיה אם נפלו כמו שיתבאר שם²³ עין שם המעם:

רפ דין תשמיש המטה וכו' ג' סעיפים:

א תשמיש המטה מתענגו שבת הוא^א לפיכך עונת תלמידי חכמים הבריאים^ב שהוא פעם אחת בשבוע^ג קבעוה מליל שבת לליל שבת^ד כמו שנתבאר בס"י ר"מ^ה:

ב מתקנת עזרא לאכול שום^א או שאר דברים המרבים זרע^ב בערב שבת^ג אל כלי שבת^ד כשכל קיום העונת^ה וצריך לזוהר שלא לכמל העונת^ו שלא יעבור על לא תעשה של תורה^ז אלא אם כן האשה מוחלת ואע"כ מוב לקיימה כמו שנתבאר שם^ח:
ג מותר לבעול בתולה לכתחלה לשבת^א ואין בזה איסור משום הצער^ב ויש לה בשבת בבטילה ראשונה וגם אין איסור משום חובל^ג במה שמוציא דם לפי שדם

ג רמב"ם הל' אישות פ"ד ה"א. ר"ן כתובות (כו, רע"א).
ד מור וש"ע שם ס"ב.
ד כתובות סב, כ. רמב"ם שם. מור וש"ע ס"א. וראה לשון הרמב"ם הל' אישות שם. מור וש"ע אה"ע שם. וראה א"תק ח"ג ע"ג שפ"ג. ובבבלי יו"ט (כשתל בתול) – ראה לעיל ס"י קב"ה פ"ג. לקמן ס"י תרל"ג ס"ב.
ה ס"י זה בשע"ז לא הגיע לידנו, וראה מור וש"ע שם ס"א.
ו ב"ק פ"ב, א.
ז מ"א ריש ה"ט. ראה לקמן ס"י תר"ח ס"ח.
ח ב"ק שם.
ט תש"ש ב"ק פ"ז ס"י מ"ג.
י ב"ק שם.
יא מור. לבוש ס"א. מ"ז סק"א. וראה ב"ח ר"ה וידא. וראה קצור הלכות ס"י ר"פ העדה 3.
יב ראה רמב"ם הל' אישות פ"ד ה"ז. שו"ע אה"ע ס"י עו ס"א. וראה באה"ט שם סקמ"ז.
יג ס"י ר"מ. ראה שם מ"א סק"א (בשם פנ"ח שער ק"ש שעל הגטע פ"א). וראה לקמן ח"מ הל' נזקי ג"ג סוף ס"ד.
יד כתובות ג, א. מור וש"ע ס"ב. ובאה"ע ס"י פ"ג ס"א.
טו רמב"ם פ"ל ה"ד. מור וש"ע ס"ב.
טז רמב"ם שם. מור וש"ע שם.

סג גזרתי שם נו"א לכולי עלמא וכרתת התום' שם ר"ה הרלויות ותום' ביצה כב, א ר"ה ובית הלל ורא"ש פ"ג ס"י כב. מור וש"ע ס"ז.
סד רש"י מו, א ר"ה בשל תולדות. שו"ע שם.
סה ברייתא מו, רע"ב ורש"י שם ר"ה יתקע.
סו ס"ב, וראה נכספן שם.
סז גזרתי מו, א אליבא דכולי עלמא ורש"י ר"ה חרקי. מור וש"ע שם.
סח גזרתי שם. לבוש ס"ז.
סט רש"י שם וב"ה גדולה.
ע גזרתי שם אליבא דרבי יוחנן. מור וש"ע שם.
עא רש"י ר"ה כו פ"ג.
עב וראה ג"ג שם.
עג מ"א ס"י שני ס"ק י"ג, שכן משמע מפשט הפוסקים.
עד סוף פ"א.
עה מ"א ס"ק ד.
עו ע"ש סב"א.

סימן רפ

א רמב"ם פ"ל ה"ד. מור וש"ע ס"א. וראה גם רש"י כתובות סב, ב ר"ה מע"ש.
ב מור אה"ע ס"י ע"ג בשם הרמ"ה. שו"ע שם ס"ג.

הבתולים אינו מובלע בכותלי בית הרחם אלא כנוס הוא שם¹¹ כמופקד ומוצנע בתוך הכלי¹² וזה אינו אלא כפותח הכלי שיצא הרם מתוכו¹³ וגם אין איסור כמות שעשה פתח בנזף האשה לפי שהיא מלאכה שאינה צריכה לגופה¹⁴ שאין צריך לפתח זה כלל שיהא פתוח לפי שהבתולה נוחה לו יותר.

ואף להאומרים¹⁵ שמלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה מכל מקום זה מקלקל הוא שהבתולה חשובה מן הבעולה¹⁶ וכל המקלקלים פמורים¹⁷ ואף שלכתחלה אסור מדברי סופרים אף אם הוא מלאכה שאינה צריכה לגופה ומקלקל מכל מקום במקום מצוה לא גזרו חכמים¹⁸ ועוד שאיסור לפתוח פתח הוא משום [מ]תקן כלי כמו שיתבאר בסו' שבח"ח¹⁹ וכשאנו צריך לפתח זה אין זה תיקון כלל²⁰ ולא עשה כלום²¹ כמו שיתבאר שם²²:

רפא דיני זמירות ביום השבת וכו' ה' סעיפים:

א בשבת צריך להקדים לבא לבית הכנסת²³ יותר מכו"ש²⁴ כמ"ש בסו' תקכ"ט²⁵ ומכל מקום נוהגים לאחר יותר מכוולד משום השינה שהיא עונג שבת²⁶ ומכל מקום צריך לזוהר מאד שלא לעבור זמן קריאת שמע ותפלה אבל בימי החורף שהשלולות ארוכים יכולים להקדים כמו בחול²⁷:

ב ונוהגים להרבות בזמירות של שבת²⁸ דהיינו שמוסיפים בפסוקי דמזרה למנוח השמים כו'²⁹ ואומרים נשמת אחר שירת הים³⁰ ומסיימין בו ישתבח"א³¹ ואח"כ מתחילין ויצר אור והכל יודוך ואל ארון ולא אשר שבת³² ובכל מקום ומקום לפי מנהגו³³ ומכל מקום אין כל זה חובה אלא רשות ואם רצה אינו אומר כלל³⁴ מלבד לאל אשר שבת שאף אם שכח לאומרו בתוך התפלה נכון לאומרו אחר התפלה³⁵ הואיל והוא מדבר בשבח השבת³⁶ ומכל מקום אם נזכר בתוך התפלה אפילו קודם שסיים ברבת ויצר לא יחזור לראש הברכה בשבילו הואיל ואינו אלא מנהג בעלמא³⁷ (והוא הדין שלא יאמר אותו לברו במקום שזכר כיון שאינו שייך שם³⁸):

ה מדר"ל מנהגים סי' לו. לבוש. כ"ח מדר"ה ומסדרין.
 ז מ"א סוף סק"ב. וראה לקמן סי' רנ ס"ב לענין שירת צהריים.
 ח ראה מ"א סק"א. וראה גם לקמן סי' התקנן סוף סי"ב.
 ט מ"א סוף סק"ב.
 י מור ורמ"א.
 יא אור זרוע הל' שבת סי' עב אגב ד. דרכי משה סק"א. לבוש.
 יב תנ"ס פסחים ק"ה, א ד"ה רבי יוחנן. אור זרוע שם. מור ולבוש.
 יג מור ולבוש.
 יד רמ"א.
 יז מ"א סק"ג. וראה שער הבבלי פ"ב סק"ג.
 יח מ"א שם ברעית האור זרוע שב"מ ורמ"א. וראה תהלה לדוד סק"א. הערות בשו"ע אדמו"ר ע' 184.
 יט ראה אליה רבה ס"ק יב.
 כ מ"א שם.
 כא ראה תהלה לדוד סק"א. בדי השלחן סי' פג סק"ה. וראה לקמן סי' התקנן ס"ז.

יז כתובות ה' ב ורש"י ד"ה מפקד קוד (הא').
 יח רש"י ק"ג, ב ד"ה מהו דתיבא.
 יט רש"י כתובות שם. וראה גם לקמן סי' שבת סל"ג.
 כ ראה תוס' ג, ב ד"ה ואם להוציא.
 כא כדלעיל סי' רעה ס"ג וש"נ.
 כב נגזר שם ה', ב ורש"י ד"ה ואת"ל ב"ה וצ"ז ס"ב.
 כג משנת קוד, רע"ב.
 כד תוס' כתובות שם ד"ה אם.
 כה סל"ב וש"נ.
 כו ראה רש"י ק, א ד"ה פגור. וראה מ"מ נעונים. וגדיל תורה (ג, י) ה"ב ע' תרב.
 כז ראה מ"מ פ"ב הל' ה'ב.
 כח ורש"י עיר. וראה שם: אלא שיש לגזור שטא יתבון לפתח ומשום צנור לא גזרו (משא"כ כאן בבתולה).

סימן רפא

א מור ולבוש.
 ב מ"א סק"א.
 ג מ"ה. וראה שם ס"ט.
 ד מרדכי רמז שצח. רמ"א.